

Undersköterskor

Korta arbetsskadefakta Nr 1/2017

Hot och våld är en av de främsta anledningarna till anmälningar om arbetsskador bland undersköterskor. Mer än var annan undersköterska uppger att de blivit utsatta för våld eller hot om våld i arbetet under de senaste 12 månaderna. Mellan 2011 och 2015 har antalet anmälningar om arbetsolyckor med sjukfrånvaro ökat med nästan 80 procent och antalet anmälningar arbetssjukdomar med drygt 250 procent.

Under fjärde kvartalet 2015 var 133 000 personer sysselsatta inom yrket undersköterskor och sjukvårdsbiträden varav 91 procent kvinnor och 9 procent män.

Mellan åren 2011 - 2015 anmäldes cirka 11 000 arbetsolyckor med sjukfrånvaro och nästan 5 000 arbetssjukdomar. Nästan 90 procent av anmälningarna från detta yrke avser kvinnor. Flest anmälningar har inkommit från åldersgruppen 45-54, drygt 30 procent.

Undersköterskornas arbetsmiljö under 2015

Enligt Arbetsmiljön 2015¹, har under 2015 de sysselsatta inom yrket hög andel besvär i övre delen av rygg/nacke av alla yrkesgrupper, 55 procent (37 procent för samtliga yrken). 15 procent av de sysselsatta inom yrket är för trötta/saknar tid för privatlivet varje dag (8 procent för samtliga yrken). Undersköterskor och sjukvårdsbiträden ligger i topp när det gäller

lyft om minst 15 kg flera gånger om dagen, 40 procent (13 procent för samtliga yrken). Hög andel av undersköterskor och sjukvårdsbiträden, 80 procent, kan nästan aldrig bestämma när olika arbetsuppgifter skall göras (43 procent för samtliga yrken) och 54 procent har utsatts för våld eller hot om våld under de senaste 12 månaderna (14 procent för samtliga yrken).

Fysisk belastning vanligaste orsaken till arbetsrelaterade besvär under 2015

De vanligaste orsaken till arbetsrelaterade besvär², för både kvinnor och män, var fysisk belastning, cirka 20 procent (9 procent för samtliga yrken). 14 procent av de sysselsatta inom yrket undersköterskor och sjukvårdsbiträden upplever att arbetet medför påfrestande arbetsställningar (cirka 7 procent för samtliga yrken) och 12 procent upplever att arbetet medför tung manuell hantering

1 Arbetsmiljöstatistik Rapport 2016:2, Arbetsmiljön 2015, www.av.se

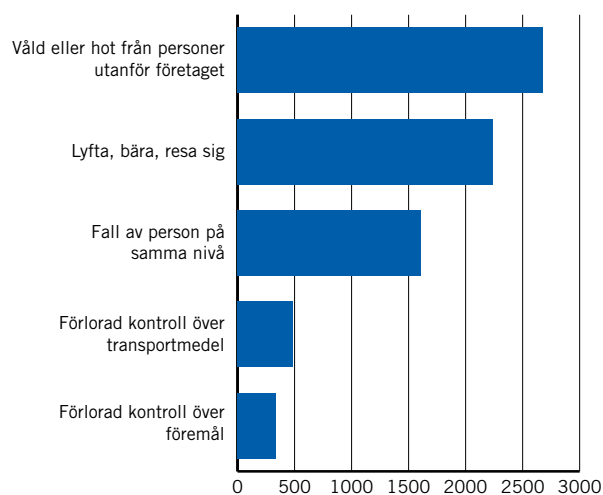
2 Arbetsmiljöstatistik Rapport 2016:3, Arbetsorsakade besvär 2016, www.av.se

(4 procent för samtliga yrken). Främst upplever personer i yrket besvär i rygg utom nacke, cirka 17 procent (cirka 7 procent för samtliga yrken) och denna andel är högst jämfört med övriga yrkesgrupper som redovisas i undersökningen.

Våld eller hot från personer utanför företaget vanligaste orsaken till arbetsolyckor med sjukfrånvaro.

Våld eller hot från personer utanför företaget samt olyckor relaterade till lyft är de främsta orsaker till anmälningar om arbetsolyckor med sjukfrånvaro under perioden 2011-2015 och står för 25 procent respektive 21 procent. De vanligaste faktorerna som bidragit till att en arbetsolycka uppstått är människor, 58 procent, samt glatt golv/underlag (till följd av regn, snö, is, vatten osv), 8 procent.

FIGUR 1. Anmälda arbetsolyckor från undersköterskor 2011—2015. Fördelade efter orsak.

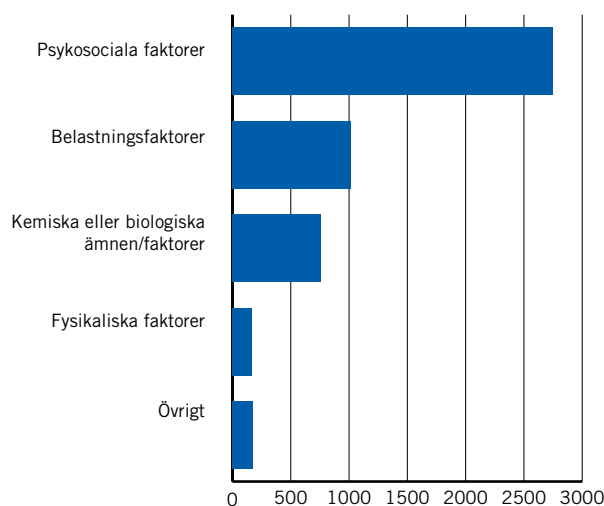

Lyft och förflyttningar av bördor främsta orsaken till anmälningar om arbetssjukdom

Mellan åren 2011 och 2015 har de främsta orsakerna till anmälningar om arbetssjukdom

varit psykosociala faktorer såsom t.ex. problem i relationer med kollegor, 55 procent samt belastningsfaktorer såsom t.ex. lyft och förflyttning av bördor, 20 procent. De vanligaste besvären som anmälts under samma period är besvär av psykosocial karaktär, 58 procent, och muskel- och ledbesvär, 21 procent.

FIGUR 2. Anmälda arbetssjukdomar från undersköterskor 2011—2015. Fördelade efter orsak.

Några exempel på anmälda arbetsskador

- En 59-årig kvinnlig undersköterska arbetade eftermiddagspass på en fullbelagd sjukhusavdelning. Arbetet innebar mycket tunga omvårdnadsmoment med många tunga lyft och obekväma arbetsställningar. Efter avslutat arbetspass fick undersköterskan smärta i ryggen. Smärtan förvärrades succesivt och ledde till långvarig sjukskrivning på grund av ryggproblem.
- En 54-årig kvinnlig undersköterska hjälpte en vårdtagare med morgonomvårdnad. Vårdtagaren blev arg och slog mig på ansikte med sin hand.

Vår vision: Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö

